

Dictamen en relació amb la consulta formulada per una demarcació territorial d'un col·legi professional relativa a les dades de les persones col·legiades

Ref. CNS 30/2024

Antecedents

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una consulta formulada per la demarcació territorial d'un col·legi professional, en la qual exposa que el col·legi professional no els comunica les dades dels seus col·legiats adscrits tot i que els seus Estatuts estableixen que la Junta Directiva de la demarcació és la competent per mantenir actualitzades, en coordinació amb la Secretaria General, les llistes de col·legiats adscrits a la demarcació, així com tramitar els expedients d'admissió de nous col·legiats.

La demarcació territorial considera que "[...] vista la redacció dels estatuts les dades dels col·legiats [...], com a mínim han d'estar a la (demarcació), doncs es l'encarregada de mantenir-les actualitzades".

Analitzada la consulta, vista la normativa vigent aplicable, i d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica, emeto el següent dictamen:

Fonaments de dret

I

(...)

II

La demarcació territorial (d'ara endavant, la demarcació) formula una consulta en la qual demana el parer de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades en relació amb el fet que el col·legi professional (d'ara endavant, el col·legi) no comuniqui a la demarcació les dades dels col·legiats que tenen adscrits, tot i que els estatuts preveuen que la Junta Directiva de la demarcació ha de mantenir actualitzades en coordinació amb la Secretaria General les llistes dels col·legiats adscrits a la demarcació, i se'ls reconegui competències en relació amb els expedients d'admissió de nous col·legiats.

D'entrada, amb caràcter previ a l'anàlisi de la consulta plantejada, cal aclarir que no correspon a aquesta Autoritat determinar, o resoldre, els conflictes d'atribucions entre els òrgans rectors dels col·legis professionals, en aquest cas, entre els òrgans generals i els òrgans de les demarcacions territorials del col·legi.

Per aquest motiu, prenent en consideració que l'objecte de la consulta guarda relació amb la manca de comunicació per part del col·legi de les dades dels col·legiats adscrits a la demarcació, a aquesta última, el present dictamen se centrarà a analitzar si aquesta comunicació, si s'escau, s'adequaria a la normativa de protecció de dades.

Per tal de respondre la consulta cal tenir en consideració, en primer lloc, que la normativa de protecció de dades, d'acord amb el que estableixen els articles 2.1 i 4.1) del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les

personas físicas por el que se realiza el tratamiento de datos personales y a la libre circulación de estos datos y por el que se deroga la Directiva 95/46/CE (Reglamento general de protección de datos), d'ara endavant RGPD, s'aplica als tractaments que es duguin a terme sobre qualsevol informació "sobre una persona física identificada o identificable («el interesado»); se considerará persona física identificable toda persona cuya identidad pueda determinarse, directa o indirectamente, en particular mediante un identificador, como por ejemplo un nombre, un número de identificación, datos de localización, un identificador en línea o uno o varios elementos propios de la identidad física, fisiológica, genética, psíquica, económica, cultural o social de dicha persona”.

A tal efecte, l'article 4.2 de l'RGPD preveu que un tractament equival a “cualquier operación o conjunto de operaciones realizadas sobre datos personales o conjuntos de datos personales, ya sea por procedimientos automatizados o no, como la recogida, registro, organización, estructuración, conservación, adaptación o modificación, extracción, consulta, utilización, comunicación por transmisión, difusión o cualquier otra forma de habilitación de acceso, cotejo o interconexión, limitación, supresión o destrucción”.

La comunicació de dades de les persones col·legiades del col·legi a la demarcació constitueix un tractament de dades personals que està sotmès als principis i garanties de la normativa de protecció de dades (RGPD) i Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD).

Cal fer avinent que, d'acord amb el que preveu l'article 5.1.a), qualsevol tractament de dades personals ha de ser lícit, lleial i transparent en relació amb l'interessat. I, en aquest sentit, l'RGPD estableix la necessitat de concórrer en alguna de les bases jurídiques de l'article 6.1, que estableix:

“a) el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;

b) el tratamiento es necesario para la ejecución de un contrato en el que el interesado es parte o para la aplicación a petición de este de medidas precontractuales;

c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento;

d) el tratamiento es necesario para proteger intereses vitales del interesado o de otra persona física;

e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;

f) el tratamiento es necesario para la satisfacción de intereses legítimos perseguidos por el responsable del tratamiento o por un tercero, siempre que sobre dichos intereses no prevalezcan los intereses o los derechos y libertades fundamentales del interesado que requieran la protección de datos personales, en particular cuando el interesado sea un niño.”

Escau tenir en consideració, però que el disposat a la lletra f) no serà d'aplicació al tractament dut a terme per les autoritats públiques en l'exercici de les seves funcions, i pel que fa a la lletra c) i e), tal com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD i recull expressament l'article 8.2 de Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i

garantia dels drets digitals (LOPDGDD), el tractament de dades només podrà considerar-se fonamentat en aquestes bases jurídiques quan així ho estableixi una norma amb rang de llei.

III

Els col·legis professionals són corporacions de dret públic dotades de personalitat jurídica pròpia i amb plena capacitat d'obrar per al compliment de llurs finalitats, tal com estableix l'article 1.2 de la Llei 2/1974, de 13 de febrer, sobre Col·legis Professionals, (d'ara endavant Llei 2/1974), i en el mateix sentit l'article 35 de Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels Col·legis Professionals de Catalunya (d'ara endavant, Llei 7/2006).

Amb caràcter general, la Llei 2/1974 estableix, en el seu article 1.3, quins són els fins essencials d'aquestes corporacions en els termes següents:

“Son fines esenciales de estas Corporaciones la ordenación del ejercicio de las profesiones, la representación institucional exclusiva de las mismas cuando estén sujetas a colegiación obligatoria, la defensa de los intereses profesionales de los colegiados y la protección de los intereses de los consumidores y usuarios de los servicios de sus colegiados, todo ello sin perjuicio de la competencia de la Administración Pública por razón de la relación funcional”.

En el mateix sentit, l'article 36.1 de la Llei 7/2006 estableix que “els col·legis professionals tenen com a finalitat essencial vetllar perquè l'actuació de les seves persones col·legiades respongui als interessos i a les necessitats de la societat en relació amb l'exercici professional de què es tracti, i especialment garantir el compliment de la bona pràctica i de les obligacions deontològiques de la professió, i la protecció dels interessos de les persones usuàries i consumidores dels serveis professionals. També tenen com a finalitat l'ordenació, la representació i la defensa de la professió i dels interessos professionals de les persones col·legiades.”

Quant a les competències, l'article 5 de la Llei 2/1974 estableix el següent:

“Corresponde a los Colegios Profesionales el ejercicio de las siguientes funciones, en su ámbito territorial:

[...]

i) Ordenar en el ámbito de su competencia, la actividad profesional de los colegiados, velando por la ética y dignidad profesional y por el respeto debido a los derechos de los particulares y ejercer la facultad disciplinaria en el orden profesional y colegial.

j) Organizar actividades y servicios comunes de interés para los colegiados, de carácter profesional, formativo, cultural, asistencial y de previsión y otros análogos, proveyendo al sostenimiento económico mediante los medios necesarios.

k) Procurar la armonía y colaboración entre los colegiados, impidiendo la competencia desleal entre los mismos.

[...]”.

I, l'article 39 la Llei 7/2006, estableix les funcions públiques que corresponen als col·legis professionals, entre les quals cal destacar als efectes que ens ocupen les següents:

“a) [...] els col·legis professionals han d'ordenar en l'àmbit de llur competència l'exercici de les professions d'acord amb el marc legal aplicable, vetllant pel compliment dels deures i de les obligacions de les persones col·legiades, per la dignitat professional i pel respecte dels drets dels ciutadans, i proposar a l'Administració l'adopció de mesures en relació amb l'ordenació i la regulació de l'accés i l'exercici de la professió.

b) Vetllar pels drets i pel compliment dels deures i les obligacions dels col·legiats i perquè no es produeixin actes d'intrusisme, de competència deslleial o altres actuacions irregulars en relació amb la professió col·legiada, adoptant, si s'escau, les mesures i les accions establertes per l'ordenament jurídic.

[...]

h) Col·laborar amb l'Administració pública mitjançant la participació en òrgans administratius quan així es prevegi legalment i emetre els informes que els siguin requerits per òrgans o autoritats administratius i judicials.

[...]

m) Les altres funcions de naturalesa pública que els atribueix la legislació vigent.”

En conseqüència, els col·legis professionals exerceixen funcions que tenen naturalesa pública i que corresponen amb l'exercici dels poders públics que els han estat conferits per la legislació analitzada.

IV

D'acord amb els seus estatuts, el col·legi “[...] es una corporación de Derecho Público de ámbito estatal, con personalidad jurídica propia y plena capacidad para el cumplimiento de sus fines, reconocida y amparada por el artículo 36 de la Constitución española de 1978”, el qual “[...] se regirá por los presentes estatutos y demás normas legales que le sean de aplicación, relacionándose con la Administración General del Estado a través del Departamento Ministerial competente en materia de telecomunicaciones” (art. 1.4).

D'acord amb els seus Estatuts, el col·legi té la seu central a Madrid “[...] sin perjuicio del establecimiento de otras sedes en las Demarcaciones que puedan constituirse, con respeto a las competencias de las Administraciones Territoriales” (art. 2), i fonamenta la seva organització territorial en “[...] la unidad colegial, compatible con la autonomía de sus órganos en las distintas Demarcaciones territoriales y la solidaridad entre todas ellas” (art. 3).

El Capítol III dels Estatuts regulen l'organització territorial del col·legi i, en particular, estableix el següent:

“1. El Colegio se organiza geográficamente en Demarcaciones territoriales, sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 79 de estos Estatutos.

2. La Junta Directiva de dichas Demarcaciones tiene unas competencias propias y otras delegadas de los órganos generales, en forma coordinada.

3. En el marco de los Estatutos y del Reglamento general de régimen interior que los desarrolla, las Demarcaciones territoriales tendrán su Reglamento particular de funcionamiento que complementa aquellos. Para ello, una vez sometido el texto a información de los colegiados de cada demarcación, se aprobará en primer término por la Junta Directiva de Demarcación, que la remitirá al Consejo de Decanos para su visto bueno, el cual será requisito necesario para poderlo someter a la aprobación definitiva de la Junta General de Demarcación.

[...]

5. Los colegiados quedan adscritos a una Demarcación territorial por razón de su residencia habitual o por elección del propio colegiado. En el caso de no haberse constituido la Demarcación territorial correspondiente, se relacionarán con el Colegio directamente a través de sus órganos generales.

[...]

7. Las Demarcaciones territoriales, tendrán la consideración de órganos de representación, en nombre del Colegio, ante la Administración Autónoma.”

En el cas que ens ocupa, cal tenir en compte que la demarcació, d'acord amb el que preveuen els seus Estatuts, “[...] és una demarcació del (col·legi) reconeguda pels seus Estatuts, amb una autonomia fefaent i amb una independència d'acció pel compliment de les finalitats en ells establerts” (art. 2.2).

Atès que és una demarcació del col·legi, cal analitzar quin és el règim de funcionament del col·legi respecte de les demarcacions territorials.

D'acord amb el que estableix l'article 79.6 dels Estatuts del col·legi, “Se entenderá que el nuevo Colegio autonómico comienza a funcionar tras haber sido aprobados sus Estatutos y elegidos sus cargos. Quien resulte elegido como Decano del Colegio autonómico deberá comunicar esta circunstancia a la Junta de Gobierno del Colegio estatal. En ese momento, los colegiados domiciliados en esa Comunidad Autónoma pasarán a pertenecer al Colegio autonómico, salvo que manifiesten expresamente a la Junta de Gobierno del Colegio estatal su voluntad de pertenecer simultáneamente a ambos, en cuyo caso ésta adoptará el correspondiente acuerdo en ese sentido. En ese supuesto el colegiado podrá visar en cualquiera de los colegios a que pertenezca.”

D'acord amb el que s'ha avançat, la demarcació té aprovats els seus propis Estatuts, per tant, d'acord amb el que estableix l'article 79.6 dels Estatuts del col·legi, la demarcació va començar a operar des de la data d'aprovació dels seus estatuts i, des d'aquell moment, els col·legiats domiciliats a Catalunya passen a formar part de la demarcació, llevat que manifestin expressament a la Junta de Govern del col·legi la seva voluntat de pertànyer simultàniament a ambdós.

Prenent en consideració aquesta circumstància, i en sintonia amb el que argumenta la demarcació en la consulta formulada, l'article 52 dels Estatuts del col·legi reconeixen a les Juntes Directives de les Demarcacions Territorials, llevat que la Junta de Govern advoqui

per al seu coneixement en casos greus o excepcional, i a les quals se les reconeix l'estatut d'òrgan rector d'acord amb el que estableix l'article 22 dels Estatuts, entre altres, les següents competències:

"[...] f) Cumplir y hacer cumplir en la Demarcación territorial los Estatutos, Reglamentos y acuerdos de los órganos colegiales.

[...] h) Mantener actualizadas, en coordinación con la Secretaría General, las listas de colegiados adscritos a la Demarcación territorial.

[...] l) Tramitar los expedientes de admisión de nuevos colegiados.

m) Facilitar a los tribunales de ámbito limitado a la Demarcación territorial, la relación de colegiados que pudieran ser requeridos para intervenir como Peritos en los asuntos judiciales, o designarlos por sí misma en coordinación con la Secretaría General, según proceda.

n) Organizar actividades de carácter profesional, formativo y cultural.

o) Controlar el funcionamiento de los servicios de la Demarcación territorial.

[...] q) Crear comisiones abiertas en su ámbito por iniciativa propia u obligatoriamente a petición del número de colegiados que se fije en el Reglamento de la Demarcación territorial.

r) Formar comisiones, ponencias y grupos de trabajo sobre temas específicos.

s) Redactar el resumen de actividades, para su publicación en el boletín de información y en la memoria de actividades [...]."

En termes similars també s'inclouen aquestes funcions a l'article 6 dels Estatuts de la demarcació i, en particular pel que fa a la Junta de Govern de la demarcació, l'article 28.2 estableix, entre altres, que li correspon recepcionar, analitzar i decidir sobre les sol·licituds de col·legiació (apartat a), informar els col·legiats de les activitats i els acords del col·legi i preparar la memòria anual de la seva gestió (apartat e), imposar sancions disciplinàries amb la instrucció prèvia de l'oportú expedient (apartat k).

Sobre la base de la normativa analitzada, i del règim que estableixen els Estatuts del col·legi i els Estatuts de la demarcació, prenent en consideració en aquest darrer cas que la seva aprovació va estar sotmesa al vistiplau del Consell de Degans del Col·legi, essent requisit necessari per a l'aprovació definitiva de la Junta General de Demarcació d'acord amb el que estableix l'article 18 dels Estatuts del col·legi, es considera que les competències reconegudes a la Junta de Govern de la demarcació necessàriament requereixen per al seu exercici, i llevat advocació de la Junta de Govern del col·legi, el tractament de les dades de les persones col·legiades adscrites la demarcació.

Així doncs, en definitiva, la comunicació de les dades de les persones col·legiades del col·legi a la demarcació, atès que és una demarcació territorial en els termes que han estat analitzats, estaria habilitada sobre la base de l'article 6.1.e de l'RGPD en ser informació necessària per a l'exercici dels poders públics conferits a la demarcació d'acord amb el que

preveu els Estatuts del col·legi i els Estatuts de la demarcació, relacionats amb les previsions de la Llei 2/1974, de 13 de febrer, sobre Col·legis Professionals i la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels Col·legis Professionals de Catalunya en els termes que s'han analitzat.

Conclusions

La comunicació de les dades de les persones col·legiades del col·legi professional a la demarcació territorial estaria habilitada sobre la base de l'article 6.1.e) de l'RGPD, per ser informació necessària per a l'exercici dels poders públics que li confereix la normativa reguladora dels col·legis professionals en relació amb els respectius estatuts.

En Barcelona, 20 de gener de 2025